

Vint regles per escriure una història de detectius

autor Rina Brundu Eustace
diumenge, 28 desembre de 2008
Modificat el diumenge, 15 març de 2009

Tenen vuitanta anys però no els aparenten! Estic parlant de les Vint regles per escriure històries de detectius de S. S. Van Dine (pseudònim de Willard Huntington Wright 1889-1939), el famós escriptor nord-americà de l'"Edat Daurada".

És veritat! Mentre les llegeixo i les rellegeixo m'assalten els dubtes: Quin autor modern no les aprovaria gairebé totes? Dic "gairebé" perquè, en realitat, alguns elements han canviat, no tant en el text, com en el context productiu.

La competició és molt rude, particularment si parlem, d'una banda, de les sèries televisives d'avantguarda que tracten temàtiques similars (cito, per exemple, la mítica sèrie CSI, l'original amb William Peterson al paper de Gil Grissom, per entendre'ns), i per un altre, de les emocions criminals que el molt freqüentat Internet ofereix en cada moment.

De qualsevol manera, no es pot negar que aquest gènere literari (jo el classifico així, quin problema hi ha?) ha demostrat una insospitada resistència als repetits atacs. La seva força s'origina del fet que s'ha defensat com un eriçó, conservant així intactes les seves particularitats (potser també gràcies al treball de Van Dine!). La seva ferma estructura i estil seran, segons la meva opinió, l'ànima invencible que garantirà la seva supervivència i accés al públic per molts anys venidors.

Això no significa que algunes de les regles creades fa vuitanta anys per l'escriptor americà, no siguin obsoletes. No es pot negar tampoc que d'altres han caducat per l'evolució natural del sentit humà (i també per les pràctiques criminals i els mètodes d'investigació usats).

Hem d'admetre-ho! No hi ha res dolent o presumptuós en mantenir aquesta posició; sobretot, cal tenir en compte que no estem desvalorant l'autor. De la mateixa manera, tant les velles com els nous ensenyaments (els quals han estat pensats per cobrir les fractures aparegudes en les antigues amb el pas del temps) poden conviure alhora.

El següent document és una reescriptura liberal (ex faig una novació, en realitat!) de les vint regles per escriure històries de detectius segons la meva modesta opinió. Això que he escrit és una visió personal de les característiques que tenen les novel·les de detectius i no té cap ambició universal (això tampoc no és una contradicció, per si de cas, algun ho està pensant!). Per aquesta raó i amb el respecte a causa dels que són millors que nosaltres, jo subratllaré, quan sigui necessari, tots els punts on jo no estic d'acord amb els conceptes originals de Van Dine.

Llavors, una història de detectius serà molt més valguda quan l'autor recordi que:

1. Una història de detectius és una història de detectius! No és una història d'aventures, espies o una novel·la romàntica! No és tampoc un tractat de filosofia o un treball literari que canviarà el món. A més, una història de detectius, per naturalesa, és sempre una escriptura de partida, mai una escriptura ja formada (un altre aspecte són les trames vàlides que es poden buscar en diferents contextos literaris, per exemple, la meravellosa trama criminal a El Nombre de la Rosa de Umberto Eco). Això significa que si un escriptor d'història de detectius pensa que és un "gran" escriptor, ho haurà de demostrar amb altres treballs. De la mateixa manera, la crítica il·luminada, en possessió de la Veritat, no s'hauria de sentir insultada quan hi ha un renovat interès per aquest tipus de producció literària. També hauria d'evitar donar advertències als lectors instant-los a no prendre seriosament aquests escriptors. Déu ens deslliuri!

2. Una bona història de detectius no té altres significats; llavors, no té sentit aclamar l'autor per haver inserit problemes socials d'avui en dia o per les subtils qualitats semàntiques de la seva

escriptura. Una bona història de detectius s'ha de jutjar només i exclusivament per la qualitat de la seva trama criminal i per la manera amb la qual aquesta s'ha integrat a la història narrada.

3. Si és veritat que les històries de detectius poden ser escrites per qualsevol, és també veritat que no tot el món pot escriure històries de detectius. Elegir aquest tipus d'escriptura significa confessar "una certa perversió mental" (vista positivament, hem de dir que aquesta perversió espera, crear un assassí en sèrie caçat per l'Interpol!). Aquesta és una conditio sine qua non! Absteniu-vos, oh literats, que deseu dignificar el gènere (principalment per raons financeres), autors talentosos disposats a emprovar-vos, periodistes criminalistes que justifiqueu vostres escrits ancorant-se en què teneis experiència de primera mà, i similars. està sempre acompanyada d'un toc de genialitat!) que s'expressa amb aquest (amb aquest estil d'escriptura per aclarir les coses, i no,

4. L'atmosfera és un element irremplazable en aquest tipus de producció literària. Això significa principalment que una història de detectius, per ser tal, ha de mantenir el lector expectant, des de la primera pàgina, seduint-lo i assegurant-lo que és a la seva salsa. En aquest punt, jo no estic d'acord amb les instruccions donades per Van Dine en la seva regla número 16. Per justificar la meua opinió, cito algunes de les novel·les mestres d'aquest gènere: *And then there were none*, *Mousetrap*, *The murder of Roger Ackroyd*, *The Murder on the Orient Express*, etc.

En aquestes novel·les l'atmosfera es converteix en un element actiu de la trama; no és cas tampoc que aquestes històries hagin estat escrites per Agatha Christie, una mestra en l'ús de tècniques similars (que és utilitzat pels escriptors amb experiència). A més, a la producció d'aquesta gran escriptora anglesa, la capacitat de crear una atmosfera adquireix, de vegades, una qualitat sublimar més allà de l'estil d'escriptura: per a un amant de les històries de detectius és suficient tenir un dels seus llibres a mà per sentir-se a la seva salsa!

5. Una història de detectius no pot existir sense una bona trama criminal. Crida'l com vulguis, però un escriptor d'aquest gènere (no importa que famós o venerat sigui!) que demostra una incapacitat crònica per construir un perfecte mecanisme criminal, no es pot definir com a tal.

6. Lectors i investigadors han de tenir la mateixa oportunitat de resoldre el misteri. Totes les pistes han de ser (clarament) presentades i descrites. Aquesta regla és molt similar a la primera regla de Van Dine. La diferència consisteix en l'adverbi clarament que he posat entre parèntesi. De fet, jo crec que per protegir-se de la invasió prèviament esmentada (com a la televisió, el cinema o Internet), les històries de detectius s'han de defensar amb les seves pròpies armes, les seves característiques específiques i el seu estil d'escriptura. La qualitat estructural d'una novel·la proveir pistes (sense transformar-les en armes de confusió!) donant, d'aquesta manera, al bon lector, i només a ell, la possibilitat de descobrir el culpable amb facilitat. detectivesca es troba, llavors, en la seva capacitat de

7. La solució d'una història de detectius ha de ser unívoca. Hi ha d'haver només una veritat cap a la qual tots els elements s'encaminen. Aquesta és també una condició imprescindible per jutjar la qualitat de la trama.

8. La solució d'una història de detectius ha d'estar sempre a disposició del bon lector.

9. El culpable pot ser qualsevol dels personatges, no importa qual sigui el seu paper. A més, hi ha d'haver més d'un culpable en la mateixa història. En aquest punt, jo estic en desacord amb les regles, 10, 11, 12 i 17 de Van Dine. Jo crec que les necessitats de la història i de la trama criminal justifiquen aquestes indicacions; referent a això es podrien nomenar molts exemples d'Obra Mestres del gènere que han arribat a ser tals perquè han utilitzat estratègies similars (entre elles cito a *Murder on the Orient Express*).

10. Una història de detectius pot tenir més d'un investigador. Per exemple, això succeeix quan la investigació policial es desenvolupa paral·lela a la del detectiu principal. És conciliable, però, només, hi ha un heroi en la capacitat del qual de raonament el bon lector pot posar la seva confiança, que podrà resoldre el misteri.

11. No existeix una història de detectius sense un cadàver! En veritat, un sol cadàver, la major part de les vegades, no és bastant.
12. No hi ha un cadàver sense un delicte! Millor, la història ha de contemplar almenys un mort víctima de les maquinacions de l'antiheroi.
13. Els homicidis comesos per les organitzacions criminals no tenen dignitat en una història de detectius clàssica. Característica exclusiva d'aquest gènere (que és també l'element principal que li confereix una qualitat fascinatora), és la focalització sobre les motivacions instintives del crim. Llavors, les històries de detectives clàssiques ens recorden que tots som assassins potencials. No només això: quan més insospitable sigui el personatge en qüestió, més creixen les possibilitats que sigui realment el culpable.
14. Entenent que el culpable pot ser un personatge secundari (v. Regla 9), els personatges principals haurien de ser presentats ràpidament, millor haurien de ser nomenats abans de la novel·la per si mateix mateixa, en una pàgina dedicada a ells. Un bon lector que està llest per llegir una història de detectius, hauria de ser vist com un jugador d'escacs que estan preparats per començar una partida. Necessita naturalment totes les peces, però només ell pot realitzar escac mat.
15. L'originalitat és també un element essencial en una trama criminal. Un escriptor pot utilitzar estratègies ja conegudes, qualsqueres siguin, però una trama no és vàlida si no conté particularitats noves que la distingeixin de totes les obres precedents.
16. Les metodologies investigadores de l'heroi han d'estar sempre basades en una gran capacitat de raonament lògic i en un tractament del cas fonamentalment empíric, és a dir, basat en la seva experiència (no només dels casos criminals, sinó també, i sobretot, de la vida quotidiana).
17. Un antiheroi legal és una altra particularitat de les històries de detectives clàssiques. Amb això jo vull dir que a l'heroi que utilitza una metodologia investigadora empírica es contraposa un antiheroi capaç de crear una trama criminal científica. La base científica és donada per la possibilitat de reproducció de l'experiment (no estan permesos els trucs transcendents aquí!).
18. El dénouement de la història ha de ser un privilegi de l'investigador.
19. El dénouement no pot ser mai parcial. El bon lector ha d'acabar sempre el llibre amb la satisfacció mínima de veure explicats, no solament la racionalitat i el valor amagat darrere de cada pista, sinó també la racionalitat i el valor amagat darrere de cada pista falsa (ha que tenir-ne algunes, d'una altra manera seria massa fàcil!). En resum, totes les cartes han de ser sobre la taula (mai millor dit!).
20. Una història de detectius és sobretot un desafiament entre l'autor i el lector. Per tant, els bons lectors no es poden limitar a apuntar aquest o aquell personatge com el culpable. Les possibilitats que les seves suposicions siguin correctes són, naturalment, molt altes donat el limitat nombre de personatges. No hi ha dubte, pel seu lloc, que un investigador que es respecti es distingeix d'un principiant, no tant perquè el primer troba sempre el culpable, sinó perquè sempre és capaç d'explicar, al detall, com els esdeveniments han ocorregut. Quan considerem que les coses només podien succeir d'una manera (v. Regla 7), tot està dit!